Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Judecător: Natalia Lupașcu
Dosarul nr. 2r-3236/23
2-23089210-02-25r-22092023

D E C I Z I E

16 noiembrie 2023 *****

Colegiul civil, comercial și de
Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

în componență:
Președintele ședinței, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere şi Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 august 2023, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Racu Sergiu, -

a c o n s t a t a t:

La 21 iunie 2023, executorul judecătoresc Stoian Grigore s-a adresat cu demers privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Racu Sergiu.

În motivarea demersului a indicat că, prin încheierea nr. 176-11533/2021, a fost intentată procedura de executare în temeiul documentului t/e nr. 2-23609/2020 din 04.06.2021, emis de Judecătoria Chișinău (sediul Centru) privind încasarea de la Racu Sergiu în beneficiul lui Munteanu Alexandru a sumei de 14 531,50 lei.

Menționează executorul judecătoresc că, prin încheierea nr. 176-11533/2021, s-a dispus intentarea procedurii de executare în baza documentului executoriu în cauză și numită, în condițiile art.62 din Codul de executare, procedura de conciliere a părților, la care debitorul fiind somat legal nu s-a prezentat, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la demers.

A relatat că în urma interpelărilor făcute în adresa instituțiilor de stat, deținătoare de registre, precum și din informația parvenită nu au fost depistate și stabilit locul aflării bunurilor debitorului. Comunică că verificînd baza de date ACCES, s-a stabilit că debitorul părăsește hotarele țării, iar obligațiunile asumate

nu și le onorează. Menționează că în adresa debitorului au fost expediate un șir de scrisori prin care a fost somat de a se prezenta la biroul executorului în vederea onorării obligațiilor asumate. Reiterează că între debitor și creditor nu a fost încheiată o tranzacție de împăcare și nici nu i-a fost acordat un grafic de achitare

Invocând că suma debitorială este considerabilă și până la momentul de față nu este achitată, iar debitorul ignoră în continuare cerințele legale de a se prezenta, situație care face imposibilă executarea hotărârii judecătorești, ținând cont că acesta a fost informat despre acțiunile întreprinse, fapt confirmat prin anexele prezentate la demers, că motivul necesității prezentării acestuia la biroul executorului judecătoresc îl servește necesitatea întocmirii actelor de executare silită în prezența debitorului, or, legea prevede expres că la întreprinderea acțiunilor de executare silită prezența debitorului este obligatorie, executorul judecătoresc Stoian Grigore a solicitat aplicarea interdicției de a părăsi hotarele Republicii Moldova pe un termen de 6 (şase) luni față de debitorul Racu Sergiu.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 august 2023, a fost respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore, privind aplicarea interdicției de părăsire a țării față de debitorul Racu Sergiu, ca fiind nefondat.

În motivarea soluției date instanța de fond a indicat, că solicitarea executorului judecătoresc cu privire la aplicarea măsurii de asigurare a executării față de debitor este una neîntemeiată, deoarece solicitantul nu a demonstrat că a întreprins toate măsurile posibile pentru a executa documentul executoriu.

La fel, instanța a specificat în încheierea atacată, că măsura solicitată este una excepțională, iar executorul judecătoresc nu a demonstrat necesitatea acesteia și existența echilibrului între drepturile creditorului, ce urează a fi asigurate și cele ale debitorului, în care ultimul va fi lezat prin instituirea măsurii cerute, concluzionând că prevalează esențial interesul debitorului în situația existentă. Urmare a acestui fapt instanța a conchis, că aplicarea interdicției de a părăsi țara este o măsură represivă excesivă, ce va limita debitorul în dreptul la libera circulație, fiind o măsură disproporțională cu situația constatată și scopul urmărit.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 11 august 2023 executorul judecătoresc Stoian Grigore a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 august 2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care demersul să fie admis.

În motivarea recursului partea a reiterat starea de fapt și temeiurile de drept expuse în demersul depus în prima instanță. Suplimentar a indicat, că instanța de judecată a dat o apreciere greșită și eronată argumentelor prezentate și demonstrate de către executorul judecătoresc, nu a apreciat corect litigiul cu care a fost investită, a dat o apreciere incorectă materialului probator și a dat o apreciere incorectă normelor de drept material aplicabil speței.

Astfel declară recurentul, că prima instanță a omis și nu a ținut cont de faptul, că este o obligație a debitorului de a executa hotărârea judecătorească și că executorul judecătoresc a întreprins și îndeplinit toate măsurile și acțiunile posibile, în vederea executării documentului executoriu, dar acestea nu s-au soldat nici cu un rezultat.

La fel, accentuează recurentul, debitorul foarte frecvent părăsește hotarele țării, fără a executa documentul executoriu, fapt care demonstrează indiferența cu care se atârnă Racu Sergiu față de obligațiile prevăzute de lege, din aceste considerente este necesară aplicarea măsurilor asiguratorii, și anume interdicția de părăsire a hotarelor țării, dat fiind faptul, că debitorul până în prezent nu a executat obligațiile avute față de stat.

Intimatul/debitor de și a fost informat despre examinarea recursului, nu a prezentat referință la acesta și nu și-a expus opinia vis-a-vis de problema dedusă judecății.

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul neîntemeiate, acesta urmând a fi respins din următoarele motive.

Termenul de declarare a recursului.

Potrivit prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicare acesteia.

După cum s-a indicat anterior, executorul judecătoresc Stoian Grigore a declarat recurs la data de 11 august 2023 împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 august 2023. Astfel, se constată că recursul a fost înaintat în interiorul termenului prevăzut de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil cazului.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod şi de alte Legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Conform dispozițiilor art. 22 alin. (1) lit. x) Cod de executare executorul judecătoresc este în drept să solicite instanţei judecătoreşti, la cererea creditorului, aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara în cazul în care plecarea acestuia ar face imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătoreşti.

La fel, potrivit art. 64 Cod de executare (1) Interdicţia de a părăsi ţara în cel mult 6 luni se aplică de către judecător, la demersul executorului judecătoresc, doar atunci când prezenţa debitorului este necesară pentru executarea eficientă a documentului executoriu şi doar după luarea măsurilor de asigurare a executării documentului executoriu, cu obligarea executorului judecătoresc de a efectua periodic un control privind necesitatea menţinerii acestei interdicţii. Încheierea instanţei de judecată se execută imediat, însă poate fi atacată cu recurs. Demersul executorului judecătoresc privind interdicţia de a părăsi ţara se examinează pe baza materialelor anexate la demers, fără participarea părţilor. Instanţa care examinează demersul poate dispune citarea participanţilor la proces şi a executorului judecătoresc pentru a se pronunţa cu privire la temeiurile invocate în demers; (1^1) Încheierea instanţei de judecată prin care se dispune aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara se trimite spre executare Poliţiei de Frontieră din subordinea Ministerului Afacerilor Interne; (2) Dacă este necesară menţinerea interdicţiei pe un termen mai mare, aceasta poate fi aplicată în mod repetat în urma unui demers motivat al executorului judecătoresc, dar nu mai mult de 3 ori în cadrul aceleiaşi proceduri de executare; (3) În cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. lit. a)–c) şi e)–g) Cod de executare sau restituirii documentului executoriu, interdicţia de a părăsi ţara se revocă de către executorul judecătoresc. În cazul în care în procesul de executare a documentului executoriu dispare necesitatea menţinerii interdicţiei de a părăsi ţara, precum şi în cazul încetării procedurii de executare în condiţiile art. 83 lit. d) Cod de executare, această interdicţie se revocă de către judecător la cererea executorului judecătoresc sau a părţilor în procedura de executare.

Conform dispozițiilor art. 269 alin. (4) Cod de procedură civilă încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanților la proces, cu excepția cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezența participanților la ședința de judecată.

Circumstanțele pricinii și starea de fapt. Aprecierea instanței de recurs.

Din materialele pricinii rezultă că, prin încheierea emisă de executorul judecătoresc cu nr. 176-11533/2021, din 14.06.2021, s-a intentat procedura de executare în temeiul documentului executoriu t/e nr. 2-23609/2020 din 04.06.2021, emis de Judecătoria Chișinău (sediul Centru) privind încasarea de la Racu Sergiu în beneficiul lui Munteanu Alexandru a sumei de 14 531,50 lei.

Consideră că a întreprins toate măsurile posibile pentru executarea respectivului document executoriu. Până în ziua de azi debitorul se eschivează de la executarea documentului executoriu. Întru neadmiterea părăsirii teritoriului Republicii Moldova, fapt ce ar face dificilă executarea de mai departe, consideră necesară aplicarea faţă de debitor a interdicţiei de a părăsi ţara.

Prima instanță, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 august 2023, a fost respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Racu Sergiu.

Instanța de recurs consideră, că este întemeiată concluzia primei instanțe precum că, în prezenta speță de către executorul judecătoresc nu a întreprins toate măsurile posibile pentru asigurarea executării şi nu a demonstrat dincolo de orice dubii rezonabile că o eventuală plecare a debitorului peste hotarele Republicii Moldova ar face imposibilă executarea, or sarcina probațiunii acestei circumstanțe, îi este atribuită tranșant de lege.

În speță, se constată că, deși, executorul judecătoresc Grigore Stoian a solicitat aplicarea interdicției de părăsire a țării pe numele debitorului, care este cea mai severă măsură de asigurare a executării, executorul nu a întreprins toate măsurile necesare. Or, din materialele cauzei nu urmează careva probe veridice, ce ar confirma faptul că, plecarea debitorului, Racu Sergiu, din țară poate compromite șansele de a percepe suma datoriei potrivit documentului executoriu.

Mai mult, Colegiul reține că, potrivit demersului, executorul judecătoresc invocă că, verificând baza de date Acces, a fost constatat faptul că debitorul Racu Sergiu, traversează frontiera de stat și nu binevoiește să execute obligațiile pecuniare ce le are, însă din materialele demersului se atestă că, executorul judecătoresc nu a făcut dovada traversării hotarelor de către aceasta, ori nu a fost anexat în acest sens extrasul Acces Web în privinţa debitorului.

Suplimentar, Colegiu reține că, conform actelor anexate la materialele cauzei debitorul Racu Sergiu în prezent nu are înregistrată viza de domiciliu pe teritoriul țării. Totodată, conform procesului-verbal de ieșire la fața locului din 22.12.2021, debitorul nu a fost de găsit la adresa de domiciliu, fără a fi indicată adresa la care s-a deplasat executorul judecătoresc.

Se mai reține, că nu a fost prezentat de către executorul judecătoresc ce alte măsuri pertinente au fost înfăptuite, lipsesc informații/comunicate de la toate instituțiile financiare interpelate, ce ar confirma lipsa sau existența activelor financiare, care în eventualitate ar putea fi urmărite în scopul executării documentului executoriu.

Ca consecință, Colegiul conchide despre lipsa motivelor de fapt și a temeiului legal pentru a aplica interdicția de părăsire a țării în privința debitorului, în actuala speță.

În acest sens instanța de recurs relatează, că aplicarea interdicției de a părăsi țara este o măsură excepțională şi la aplicarea acesteia instanța trebuie să tina cont nu numai de interesele creditorului, dar și de drepturile debitorului. De asemenea urmează de relatat că, orice limitare a dreptului persoanei la libera circulație, inclusiv şi prin interdicția de a părăsi țara, trebuie să corespundă anumitor exigențe de ordin material şi procedural, care să garanteze proporționalitatea acesteia cu scopul urmărit.

Astfel, nu sunt întrunite în prezenta pricină condițiile expres prevăzute de lege pentru aplicarea debitorului interdicția de a părăsi țara, luând în considerație faptul, că la depunerea demersului executorul judecătoresc Stoian Grigore urmează să prezinte probe, ce ar demonstra faptul epuizării tuturor măsurilor de asigurare a executării posibil a fi aplicate.

Aplicarea interdicției de a părăsi țara contravine principiului stabilit de art. 27 din Constituție, care indică că oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieşi, de a emigra şi de a reveni în ţară. Dreptul la libera circulaţie este protejat, de asemenea, de art. 2 din Protocolul nr. 4 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, art. 12 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile şi politice, art. 13 alin. (2) din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

Mai mult, instanța de recurs atestă că potrivit actelor anexate la demers nu rezultă și nu a fost demonstrat, corespunzător nu sunt temeiuri de a considera că eventuala ieșire a debitorului peste hotarele Republicii Moldova ar face în mod evident imposibilă sau dificilă executarea hotărârii judecătorești sau că debitorul ar putea părăsi ţara anume în scopul de a se eschiva de la executarea documentului executoriu.

În acest context, este de menționata că aplicarea interdicției de a părăsi țara nu trebuie înțeleasă şi aplicată ca o sancțiune pentru neexecutarea documentului executoriu, dar exclusiv ca un procedeu care ar împiedica debitorul să se eschiveze de la executare prin părăsirea țării.

Corespunzător, omisiunile constate indică la netemeinicia recursului și corectitudinea soluției date de instanța de fond.

Ca consecință, în situația anterior descrisă Colegiul constată că instanța de fond corect și întemeiat a respins demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore, privind aplicarea față de debitorul Racu Sergiu interdicției de părăsire a țării, corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent speței, adoptând o soluție legală în acest sens, iar motivele invocate de recurent în cererea de recurs fiind formale și neîntemeiate, reducându-se doar la critica subiectivă față de concluziile instanței de fond, necesită a fi respinse, cu menținerea actului judecătoresc atacat.

Reieșind din cele relatate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de executorul judecătoresc Stoian Grigore.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 07 august 2023, adoptată în cadrul cauzei civile inițiată la demersul executorului judecătoresc Stoian Grigore privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Racu Sergiu.

Decizia este irevocabilă din data adoptării.

Președintele ședinței Anatol Pahopol

Judecătorii Ruxanda Pulbere

Ala Malîi